

Οδικός χάρτης του CeOS στα Βαλκάνια

Περίληψη

Η Ανοικτή Επιστήμη (ΑΕ) και η Επιστήμη των Πολιτών (ΕΤΠ) είναι δύο διακριτές αλλά συναφείς έννοιες που μπορούν να βελτιώσουν σημαντικά την ποιότητα των αποτελεσμάτων της επιστήμης και της καινοτομίας, ενώ προάγουν επίσης τη συμμετοχή και ενεργή εμπλοκή πολιτών στην επιστήμη, την τεχνολογία και την ανοικτότητα.

Με την προώθηση της διαφάνειας και της συνεργασίας, η ΑΕ μπορεί να συμβάλει στη μείωση της μεροληψίας και στη βελτίωση της ποιότητας των αποτελεσμάτων της επιστημονικής έρευνας. Μπορεί επίσης να οδηγήσει σε πιο αποδοτική και αποτελεσματική χρήση των ερευνητικών πόρων και να αυξήσει τον αντίκτυπο και τη συνάφεια της επιστημονικής έρευνας στην κοινωνία.

Η Επιστήμη των Πολιτών, από την άλλη, περιλαμβάνει την ενεργό συμμετοχή των μελών του κοινού σε επιστημονικά ερευνητικά έργα. Η ΕΤΠ μπορεί να πάρει πολλές μορφές, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής δεδομένων, της διεξαγωγής πειραμάτων ή της ανάλυσης δεδομένων, μεταξύ άλλων. Παρέχει την ευκαιρία σε άτομα και κοινότητες να ασχοληθούν με την επιστημονική έρευνα, να συμβάλουν στην επιστημονική ανακάλυψη και να κατανοήσουν καλύτερα τα επιστημονικά ζητήματα. Η ΕΤΠ μπορεί επίσης να βοηθήσει στον εκδημοκρατισμό της επιστημονικής έρευνας με τη συμμετοχή ατόμων που ενδέχεται να μην έχουν επίσημη ή ανεπίσημη επιστημονική κατάρτιση ή πρόσβαση σε οποιουσδήποτε ερευνητικούς πόρους. Με τη συμμετοχή ενός ευρύτερου φάσματος συμμετεχόντων στην

επιστημονική έρευνα, μπορούν να δημιουργηθούν νέες ιδέες και προοπτικές και να προωθηθεί η καινοτομία.

Μαζί, η ΑΕ και η ΕΤΠ μπορούν να αλληλοσυμπληρώνονται και να οδηγήσουν σε ένα πιο περιεκτικό, διαφανές και συνεργατικό οικοσύστημα επιστημονικής έρευνας. Μπορούν επίσης να προωθήσουν τη δημόσια δέσμευση με την επιστήμη και την τεχνολογία, οι οποίες είναι απαραίτητες για την οικοδόμηση μιας πιο βιώσιμης και δίκαιης κοινωνίας.

Αυτός ο οδικός χάρτης έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΑΕΙ) και τις ερευνητικές βιβλιοθήκες να ενισχύσουν τον εκπαιδευτικό, επιστημονικό, καινοτόμο και κοινωνικό αντίκτυπο των δραστηριοτήτων τους σε σχέση με την ΑΕ/ΕΤΠ. Παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τον αποτελεσματικό τρόπο οργάνωσης και διευκόλυνσης αυτών των δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένου του εντοπισμού των κατάλληλων συμμετεχόντων, του καθορισμού σαφών στόχων και της επιλογής των κατάλληλων εργαλείων και πόρων. Ο οδικός χάρτης περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο μέτρησης και αξιολόγησης του αντίκτυπου αυτών των δραστηριοτήτων, καθώς και βέλτιστες πρακτικές για την προώθηση τους αλλά και τη διατήρηση της δέσμευσης μεταξύ των συμμετεχόντων σε αυτές. Είναι επίσης ενδιαφέρον για ανεξάρτητες πρωτοβουλίες που οργανώνουν δραστηριότητες ΑΕ/ΕΤΠ.

Επιπλέον, ο προσδιορισμός βασικών δεξιοτήτων για τους βιβλιοθηκονόμους που ασχολούνται με πρωτοβουλίες επιστήμης των πολιτών περιλαμβάνει δεξιότητες επικοινωνίας, ανάλυσης, εκπαίδευσης και μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Κοιτάζοντας το μέλλον, οι στρατηγικοί προβληματισμοί για τις ερευνητικές βιβλιοθήκες περιλαμβάνουν συνεργασίες, θεσμοθέτηση, ιεράρχηση προτεραιοτήτων, πολιτική και στρατηγική. Όσον αφορά τις λειτουργικές δράσεις, συνιστάται στις ερευνητικές βιβλιοθήκες να πραγματοποιούν χαρτογραφήσεις ερευνητών και έργων, να εντοπίζουν και να χρησιμοποιούν υπάρχουσες δεξιότητες, να επεκτείνουν τις υποδομές και τις υπηρεσίες τους και να ενσωματώνουν την επιστήμη των πολιτών στην εκπαιδευτική τους διαδικασία.

Συνολικά, ο οδικός χάρτης αποτελεί μια πολύτιμη πηγή για κάθε οργανισμό ή άτομο που θέλει να προωθήσει και να συμμετάσχει σε δραστηριότητες ΑΕ και ΕΤΠ. Παράλληλα, ακολουθώντας τις οδηγίες που παρέχονται στον οδικό χάρτη, οι ανεξάρτητες πρωτοβουλίες μπορούν να ενισχύσουν τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων τους και να προωθήσουν μεγαλύτερη δέσμευση μεταξύ των συμμετεχόντων.